

NAČ 2008: 5

Vuoigatvuohta guolástit mearas olggobealde Finnmárkku

Finnmárkku Riddoguolástanlávdegotti čielggadeami váldosárgosat

Duogáš

Finnmárkku Riddoguolástanlávdegoddi nammaduvvui gonagaslaš resolušuvnnas geassemánu 30.b. 2006. Lávdegoddi oaččui mandáhtas váldobargun prinsihpalaš vuoduin čielggadit ”sápmelaččaid ja earáid vuoigatvuođa guolástit mearas olggobealde Finn- márkku”. Dát lei aiddostahttojuvvon dárkilat gustot vuoigatvuhtii ”sáltečáhceguolásteapmái riddolagaš mearraguovlluin ja vuonain Finn- márkku rittu mielde”.

Lávdegoddi galggai historijálaččat mannat čada sápmelaččaid ja earáid guolásteami Finn- márkku. Lávdegoddi galggai vel čielggadit guoski álbmotrievttálaš gálduid ja norgalaš rievtti, mat soaittäsedje leat mearkašahttin guolástanvuoigatvuođaide.

Geigemis lei lávdegottis dát čoakkádus:

- Carsten Smith, ovddeš alimusriektejustitiarius, Oslo (jodiheaddji)
- Svanhild Andersen, universitehtalektor, Romsa
- Ingrid Røstad Fløtten, sundi, Várggát
- Bjørn Hersoug, professor, Romsa
- Svein Mathisen, guolásteaddji, Ávanuorri
- Anita Maurstad, vuosttašamanueansa, Romsa
- Bjarne A. Mørk-Eidem, ovddeš riikarevisor, Oslo
- Jens Edvin A. Skoghøy, alimusriekteduopmár, Son
- Susann Funderud Skogvang, dr.grádstipeandiáhta, Romsa

Lávdegoddi lea oassin barggustis doallan rabas gulaskuddančoahkkimiid Finn- márkku visot riddogielddain. Čoahkkimiid ulbmilin lei oazžut dieđuid ja oaiviliid daid ámmát- joavkkuin ja birrasiin mat gullet vuotna- ja riddoguolásteapmái Finn- márkku. Árvalusat ja digaštallamat gulaskuddančoahkkimiin leat lávdegoddái leamaš hirbmat anolaččat.

Lávdegoddi vástida mandáhta váldogažaldaga miehtamiin. Vuot- nagáttiid ja riddogáttiid ássiin lea vuoigatvuohta guolástit mearas olggobealde Finn- márkku.

Lávdegoddi evttoha ahte dát vuoigatvuohta čadahuvvo sierra lágain. Lassin ovddida lávdegoddi muhtin eará evttohusaid dainna ulbmiliin ahte nannešii vuotna- ja riddoguołásteami Finnmárkkus.

Lávdegotti lálkhaevttohus lea mielde NAČ 2008:5:s Retten til fiske i havet utenfor Finnmark. Árvalus lea ovttajienalaš.

Lávdegotti evttohus

Dehálamos evttohusat lávdegotti beales leat čuovvovaš riekteskihkáldagat mat gusket guołástanvuoigatvuhtii mearas olggobealde Finnmárkku.

1. Prinsihppan nannejuvvo ahte vuonaid ja riddogáttiid ássiin Finnmárkkus lea vuoigatvuohta guołástit mearas olggobealde Finnmárkku historjjálaš geavaheami ja eamiálbmogiid ja minoritehtaid álbmotrievtti skihkáldagaid vuodul.
2. Dát guołástanvuoigatvuohta gusto buot álbmotjoavkkuide.
3. Vuoigatvuohta siskkilda vuoigatvuoda guołástit iežas atnui; dasto vuoigatvuoda beassat álgit ealáhusguołásteaddjin; ja dasto vuoigatvuoda leat ámmátguołásteaddji dan bivdomeari mielde mii bidjá ekonomalaš vuodu dálloodollui, juogo birget dušše dainna dahje ovttas eará ealáhusain. Dát lea dakkár vuoigatvuohta mii juohke guołásteaddjis lea guołástuseiseválddiid ektui, ja mii ii gáibit ahte guołásteaddji ferte eari oastit.
4. Vuoigatvuohta mearkkaša ahte lávdegoddi vástida gažaldaga uhcimuseari dáfus miehtamiin. Uhcimusearri ii gusto dušše vuollel logimehtera fatnasiidda, muhto visot Finnmárkkus ássi guołásteaddjiide.
5. Vuonain lea sierra guołástanvuoigatvuohta sidjiide gudet áppet dan vuotnagáttis, lágas gohčoduvvon vuotnavuoigatvuohta. Guovllu stivrenorgána sáhtta dárkilat árvoštallama mielde diktít earáidge doppe guołástit.

6. Olggobeale vuonaid lea olggobeale Finnmárkku ássi guolásteaddjiin guolástanvuoigatvuohta seammaláhkai go Finnmárkku guolásteaddjiin.
7. Ceggejuvvo guovllu stivrenorgána, lágas gohčoduvvon Finnmárkku guolástushálddašeapmi, mas Finnmárkku fylkkadiggi ja Sámediggi vállje goabbáge golbma miellahtu stivrii. Dát stivrenorgána addá skihkáldagaid fanassturrodagas ja bivdosiid anus mearas gitta njeallje mearramiilla rádjai olggobealde gáddelinjá.
8. Guovllu stivrenorgána oažžu válldi vuostáiváldit ja juohkit eriid ja lobiid, ja dahkat eará háldduid vuotna- ja riddoguolásteami ovddideamis Finnmárkkus. Dat earit maid ná juohká, galget leat ovttaskas olbmuide, iige sáhttit lonuhit.
9. Stáhta oažžu láhkanannejuvvon ovddasvástádusa sirdit guovllu stivrenorgánii dan mađe resurssaid, kapitála, eriid dahje guolástanlobiid bokte, ahte sihkarastá mearrasámi kultuvrra ja eará riddokultuvrra ávnnašlaš vuđđosa Finnmárkkus.
10. Dasa lassin deattuha lávdegoddi máŋga eanjkildoaimma mat vel nannešivčče vuotna- ja riddoguolásteami Finnmárkkus.
11. Jus ležžet gáibádusat dohkkehit vuoigatvuođaid vuotna- ja riddoguovlluin olggobealde Finnmárkku, de daid galgá Finnmárkokommišuvdna meannudit.
12. Lávdegotti evttohus mearkkaša sierra riddoguolástanavádaga Finnmárkui, lágas gohčoduvvon Finnmárkoavádat.